

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt.

Člankovina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din.
Mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23.
Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 22. decembra 1928.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 151.

Prijetne božične praznike vsem prijateljem Trgovskega lista
želita

Uredništvo in uprava.

Dr. Ernest Rekar:

Deset let slovenske lesne industrije in trgovine.

Praznovali smo 1. decembra desetletnico obstoja naše narodne države in ob tej slavnostni priliki so razne gospodarske panoge delale bilance svojega desetletnega delovanja.

Ustanovitelji naše države so spoznali važnost naših gozdov in rudnikov ter so takoj ustanovili tudi samostojno ministrstvo za šume in rude. Izkazalo se je v teku 10 let, da je bilo to ministrstvo res potrebno, kajti vsa leta je bil les skoro najvažnejši izvozni predmet in je v letih slabe letine dajal državi največ tujih valut. V teh letih je izdalo to ministrstvo mnogo važnih in potrebnih naredb za pogozdovanje goličav in za ohranitev obstoječih gozdov. Ker se je pričelo navajati že v ljudskih šolah mladino k pogozdovanju, upamo lahko, da bo sedanja mladina spoznala važnost pogozdovanja goličav, kajti gozd je naraven zaklad vsakega in tudi najmanjšega posestnika, ako ga zna vzgojiti in primerno varovati.

Priznati moramo ob tej priliki, da je umevalo to ministrstvo težave in težnje lesne industrije, le žal ni našlo vedno razumevanja pri drugih odločilnih ministrstvih.

Ako ob tej desetletnici delamo bilanco slovenske lesne trgovine in industrije, ne smemo prezreti tudi važnih okoliščin, namreč:

- konsolidacije,
- trajnih težav in
- novih nevarnosti lesne trgovine in industrije.

Tekom 10 let se je konsolidirala slovenska lesna trgovina in industrija ter je opaziti, da je ista v trdnih in solidnih rokah. Kar je bilo nezdravega in zraslega v letih inflacije, je odpadlo in istotako, kar ni bilo rešnega, razven nekaj podjetij, ki so investirala preveč tujega denarja in niso mogla premagati visokih obresti.

Z zadovoljstvom moremo konstatirati, da nikdar do ustanovitve naše države, lesna trgovina in industrija ni bila tako trdna v domačih slovenskih rokah, kakor ob desetletnici.

V teh desetih letih je imela slovenska lesna trgovina in industrija nekaj dobrih, toda še mnogo več slabih in kritičnih let. Med tem, ko je bil vzrok kriz prvih poveljnih let padec ali dvig dinarja, je bilo iskati vzrok lanske krize v pomanjkanju porabe lesa, ker so bile glavne vojne škode popravljene in je tudi inozemstvo, zlasti Italija, kot glavni uvoznik našega lesa, začela štediti. Šele sredi tekočega leta se je situacija na inozemskem trgu v Italiji, Grčiji in Franciji zboljšala in vsi ostanki lanske produkcije so našli kupca.

Leto 1928 končuje naša lesna trgovina in industrija z dobrimi izgleidi za bodočnost, vendar pa je umestna gotova previdnost zlasti pri nakupu stoječega in okroglega lesa, kajti gotovo je, da so današnje cene pretirane in povzročene le vsled pomanjkanja suhega izvoznega lesa pri nas in drugod. Kakor hitro pa bo našaganega dovolj novega lesa pri nas in v drugih državah, pa bo zopet ponudba

večja in današnje cene bodo morale popustiti.

Trajne težave, s katerimi se ima boriti lesna trgovina in industrija, so: vsakoletno pomanjkanje vagonov, deljevanje vagonov, predragi železniški ležarinski prostori, prekratki nakladalni roki, slabe ceste in prispevki za iste, previsoka bremena za socialna zavarovanja, predragi krediti itd.

Glede teh težav se je pisalo v dnevnih in strokovnih časopisih leta in leta, toda končni uspeh je enak ničli in razne ankete, protesti in rezolucije ne najdejo umevanja na pristojnih mestih.

Železniška uprava izdaja naredbe, ki se absolutno ne morejo izvesti pri lesnih odpošilkah. Stranka ne sme dovoziti blaga na železniško rampo, dokler ni vagon dostavljen. Ko je vagon dostavljen, ga mora natovoriti v 6 urah, ne glede na to, kakšen je vagon in kake vrste blago se mora nakladati in od kje je treba dovoziti blago. Isto je, ako naroči stranka za 3 dni vagone in jih dobi četrty dan vse naenkrat. Kako si predstavljajo gospodje pri zeleni mizi tako nakladanje, je res neumljivo.

Železniška uprava izda naredbo, da se imajo odpremljati drva le do konca avgusta, toda zahtevanih vagonov ne da v tem času na razpolago in blago ostane prodajalcu, ki je sklenil dobavne pogodbe, pa jih ne more izpolniti.

Ker vlada pri naših železnicah vsako leto pomanjkanje vagonov in je dostava istih zelo netočna in ker je tudi nakladalni rok v glavnih izvoznih mesecih le 6 ur, bi pričakovali, da bo šla uprava svojim klijentom na roko in jim dala svoje ležarinske prostore po nizki ceni na razpolago. Tekom leta 1928 je pa nasprotno zvišala zakupnino do take višine, da se kupi na nekaterih postajah ceneje zemljišče v bližini kolodvora v last, kakor znaša zakupnina za eno leto.

Posledica tega je, da je mnogo strank odpovedalo ležarinske prostore deloma ali popolnoma in ti stojijo sedaj prazni, tako, da nekatere postaje dobijo kljub povišanju manj zakupnine kakor preje. Ugotovilo se je, da ravna železniška uprava prav po mačehovski z lesno trgovino in industrijo ter ji daje vagone le, ako jih druge gospodarske panoge ne potrebujejo, namesto, da bi v dobri konjunkturi podpirala z vsemi sredstvi odpremo blaga.

Tudi ceste so v nekaterih krajih naše domovine še vedno zelo slabe in zanemarjene in pristojne oblasti bodo morale posvečati popravili cest večjo pažnjo, zlasti, ker zahtevajo tudi od lesnih trgovcev za naše razmere previsoke prispevke za vzdrževanje cest.

Glede visokih prispevkov za razna socialna zavarovanja so dvigale svoj glas že razne gospodarske korporacije. Lesna trgovina in industrija pa bo morala zahtevati vsaj nekatere spremembe obstoječih zakonov in prakse, ker se mora upoštevati način obratovanja v lesni stroki, ki je precej drugačen od tovarniških obratov.

Bančni krediti za lesno industrijo so pri počasni lesni produkciji še vedno previsoki in Narodna banka bi morala v veliko večji meri dajati cenjen kredit, kar pa se žal radi njenih sklepov ne more zgoditi.

Od novega davčnega zakona pričakuje lesna trgovina in industrija omiljenja, ker odpade dvojno obdavčenje po starih davčnih zakonih.

Kakor že gori navedeno, se je lesna trgovina in industrija skoro popolnoma osamosvojila in je skoro izključno v slovenskih rokah.

Sklenjene nettunske konvencije pa dajejo enako kakor pred vojno, italijanskim državljanom pravico naseljevanja pri nas in jim dajejo iste pravice kakor jih imajo naši državljani. Kakor je znano, so imele pred vojno skoro vso lesno trgovino v naših krajih v rokah italijanske tvrdke, ki so imele pri nas svoja zastopstva.

Uvedba reekspedicije za pošiljatve stavbnega lesa v izvoznem prometu.

Naša lesna trgovina se že leta poteguje za uvedbo reekspedicije pošiljatev stavbnega lesa z zaračunanjem direktnih tarif preko manipulacijskih skladišč. Železniška uprava se je sprva izgovarjala, da radi tehničnih težkoč in pomanjkanja kontrole tej zahtevi ne more ugoditi. Videlo pa se je že to takrat, da je vse to le prazen izgovor, ki se ne more trajno držati. Naši gospodarski krogi so stalno opozarjali, koliko škodo povzroča neresitev tega vprašanja pri izvozu lesa domači trgovini, kako se na ta način naravnost favorizira inozemska trgovina, ki izvaža stavben les iz naših krajev na podlagi nizkih izvoznih tarif pod neprimerno ugodnejšimi pogoji, kakor domačini. Statistični material, ki so ga priložili naši zastopniki tarifnemu odboru, je dokazal, da vstvarja sedanje tarifiranje za domačine nevzdržno situacijo, slabi njihovo konkurenčnost in da je odpomoč nujno potrebna.

Zdi se, da se je železniška uprava končno vendarle udala in da namerava sedaj generalna direkcija vsaj deloma ugoditi zahtevi slovenske lesne trgovine. V koliko namerava ugoditi železniška uprava našim zahtevam, nam ni znano, ker konferenca, ki je sklicana za danes pri železniški direkciji v Ljubljani, nima drugega naloga, kakor da omogoči stik z gospodarskimi predstavitelji in da prične pogajanja glede pogojev in načina uvedbe reekspedicije za stavben les.

Železniška uprava stavi glede reekspedicijske postaje več nelahkih pogojev. Stranke, ki se bodo hotele posluževati reekspedicijske ugodnosti, bodo morale imeti na dotični postaji ležarinske prostore odnosno skladišča in si zgraditi potrebne dovlačilnice na lastne stroške. Dasi je načelno reekspedicijska ugodnost veljavna za vse stranke, omejujeta ta dva pogoja možnost izkoriščanja te ugodnosti na minimum, ker je zgradba skladišč in dovlačilnic vezana pri današnjih prilikah s tolikimi stroški, da se bodo v le malo primerih mogla eventualno rentirati. Za sortiranje lesa so potrebna obsežna skladišča in zakupnine, ki jih je določila železniška uprava za ležarinske prostore v območju posameznih postaj, so po večini občutno previsoke.

Železniška uprava zahteva, da naj bi bila reekspedicijska postaja kraj,

Gotovo je, da se bo kmalu pojavil tu in tam kak zastopnik italijanske tvrdke, ki se bo naselil stalno in izpodrinil tega ali onega domačega lesnega trgovca.

Vs ed tega bo treba, da si naši trgovci in industrijci s solidnostjo ohranijo dober glas in na ta način preprečijo pretečo jim nevarnost.

Nadaljne nevarnosti za lesno trgovino in industrijo je iskati še v pomanjkanju lesa v bližnji bodočnosti, ker se je v povojnih letih preveč sekalo, vsled česar se bo mogoče že prihodnje leto lesna produkcija precej skrcila.

Iz vsega tega sledi, da je sedanje povoljno stanje lesne trgovine in industrije ogroženo od novih nevarnosti ter bo treba napeti vse sile, da se ohrani slovenska lesna trgovina in industrija na stopnji, na kateri se nahaja in katera ji tudi pritiče.

kjer bi bila mogoča stroga kontrola, torej kraj brez lastnega lesnega prometa in večjih šumskih industrij. Ta zahteva kaže ozkopršno nezaupljivost in neumestno bojazen železnice, vendar upamo, da bo praksa pokazala kmalu, kaj zahteva tehnika reekspedicije in kakšni pogoji so za praktično in izdatno kontrolo potrebni.

Konferenca, ki se bo danes o tem vprašanju posvetovala, bo imela rešiti več načelnih delikatnih vprašanj. Eno takih vprašanj je osnova, po kateri naj bi se računala reekspedicijska tarifa. Tu je možnih več variant. Za našo izvozno trgovino je sprejemljiva edino taka reekspedicija, da bi se v nakladalni postaji potom kartiranja zaračunalo strankam tovarnino po izvoznih tarifi do državne meje in bi se ista količina, ki se potem na podlagi predložitve tega tovarnega lista odda v ponovno predajo na reekspedicijski postaji, prevažala brezplačno do meje. Vsak drug način računanja vozarine bi nas staval v slabjši in težji položaj kakor inozemca in je vsled tega nesprejemljiv.

Drugo važno vprašanje je določitev zaračunavanja izgube na teži, ki nastaja vsled sušenja blaga na manipulacijskih skladiščih, kakor tudi določitev roka za izvršitev reekspedicije in končno pa je vspricho predstojacega povišanja železniških tarif treba predvideti tudi v koliko in pod katerimi pogoji bo povišanje zadelo blago, ki se že nahaja na reekspedicijskih skladiščih.

Vprašanje reekspedicije je načelne važnosti za vso slovensko izvozno trgovino in zato z zanimanjem pričakujemo, kako bo današnja konferenca to vprašanje rešila.

KOTIRANJE JUGOSLOVANSKIH POSOJIL NA NEWYORSKI BORZI.

Naše finančno ministrstvo je bilo uradno obveščeno, da se je pričelo 14. t. m. na newyorški borzi kotiranje obligacij sedemodstotnega zunanjega posojila (Blairovega posojila), skupaj z vstopom obligacij v promet. Vprašanje kotiranja se je vleklo skoz dve leti, preden je bilo ugodno rešeno. Newyorška borza je proti kotaciji imela razne pomisleke, zlasti pomisleke tehniškega značaja glede zadnje tranše Blairovega posojila. Že prvi dan kotacije je bilo napravljenih nekaj zaključkov. S tem je led prebit in je upati, da bodo prišle še sčasoma še druge naše listine na newyorški borzni trg. Pripustitev tam je zelo težka.

Zavarovanje davkov.

Naš zakon o neposrednih davkih vsebuje za prisilno izterjavo davkov samo okvirna določila. Za ureditev postopanja pri izterjavi pooblašča zakon ministra za finance, da predpiše s posebno uredbo detajlna določila, vendar pa je pridržal odobritev te uredbe finančnemu odboru narodne skupščine.

Na podlagi omenjenega pooblastila je minister za finance izdelal načrt uredbe in ga je predložil finančnemu odboru. Načrt se precej tesno naslanja na analogne predpise, ki veljajo v sosednjih državah le da so iz njih odpravljene nekatere ostrine in da so posamezne odredbe prilagodene novemu zakonu o neposrednih davkih. Podrobna določila načrta uredbe so v krajših ali daljših izvlečkih priobčili že nekateri časopisi. Pozornost gospodarskih krogov so vzbudili za izterjavo davkov ona določila, ki se nanašajo na zavarovanje davčnih zaostankov. Po teh določilih naj bi se davčnim oblastvom naložilo, da v vseh primerih, v katerih bi utegnili biti izterjava še ne predpisanega, odnosno že predpisanega, a še ne zapadlega davka ogrožena, pozovejo davčnega zavezanca s takoj izvršljivim sklepom, da ogroženi davek zavaruje.

Davčna oblastva naj bi s to uredbo dobila pravico, da po prostem preudarku presoja, kdaj je ogrožena izterjava davka. Sicer naj bi bilo davčno oblastvo dolžno, da v odloku navede razloge, iz katerih sklepa, da je izterjava ogrožena, vendar pa samo ta omejitev še ne nudi zadostnih garancij proti možnim šikanam in zlorabam. V gospodarskih krogih se je izražala bojazen, da utegne nova uredba, ako se bo striktno izvajala, povzročiti v praktičnem gospodarskem življenju veliko nepravilnosti in škodo, ker bi v primeru zavarovanja davkov mogla marsikateri že obstoječi firmi neupravičeno izpodkopati ugled in kreditno zmožnost.

Finančni odbor narodne skupščine uredbe in predlagani obliki ni odobrila. Odkazal jo je posebni sekciji, da jo prouči in stavi konkretne predloge. Izmed slovenskih poslancev je bil izvoljen v to sekcijo poslanec g. Smodej, ki se je posebno zavzemal, da se določila glede zavarovanja davkov uredi tako, da čim bolj izključijo možnost šikan in zlorab in da se zavarovanje izvede res samo v primerih, v katerih je to za varstvo davka absolutno potrebno. Sekcija finančnega odbora je možnost zavarovanja bistveno omejila. Po odločbi sekcije bi se zavarovanje ne moglo izvršiti glede davka na nepremičnine (zemljarina in zgradarina) in glede davkov, predpisanih protokoliranim in davčnim oblastvom prijavljenim podjetjem in obrtom ter glede davkov, ki jih plačujejo samostojni poklici (zdravniki, odvetniki itd.). Nadalje je sekcija sklenila, da se davek ne more zavarovati tudi pri osebah, ki so prefekto leto predpisani davek glede objektov, ki prihajajo v poštev, docela poravnale. Zavarovanje se smatra po predlogu sekcije, ki prihaja do izraza tudi v uredbi sami, za izjemno mero, ki mora biti utemeljena s konkretnimi razlogi. Davčni organi so odgovorni disciplinsko in materialno, ako bi zavarovanje izvedli brez stvarne potrebe.

S temi izpremembami so interesi poštenih davkoplačevalcev zadostno zavarovani in ni nikakega povoda za razburjenje v katerikoli smeri. Pravica davčnih oblastev, da zavarujejo davek, je tako utesnjena, da se bo mogla porabljati res samo v izjemnih primerih, ki zavarovanje res upravičujejo. Hvaležni smo poslancu g. Smodeju, da je izposloval izpremembe uredbe, ki zadostno ščitijo interese gospodarstva pri zavarovanju davkov.

Uredbo v izpremenjeni obliki je finančni odbor po časopisnih poročilih že odobril.

Dolžnost vsakega zavednega trgovca je, da pridobi vsaj enega naročnika na »Trgovski list«!

Dočle malega trgovca in obrtnika.

Predbožična trgovina ni bila letos preveč živahna. Pritožbe nad slabimi kupčijami so slišne. Kupna moč konsumenta, predvsem uradnika in delavca v meslih, in nič manj tudi kmela na deželi je v stalnem padanju in je prišla na tak nivo, kakor ni bila doslej še nikdar. Pri naročilih in nakupih so se konsumenti omejevali na najnujnejše, računalo se je skrbno in moralo odtrgati marsikaj celo pri naročilu obleke in obutvi.

Ta neugoden položaj trga sta najtežje občutila mali trgovec in obrtnik, kot neposredna dobavitelja najširših slojev. Težava situacije se je pričela pojavljati že v začetku decembra. Obrtniki so se pritoževali, da so izostala v tej perijodi običajna naročila. S'abo razpoloženje je v'adalo tudi na miklavževem trgu in že to je nudilo dokaj s'abo prognozo za razvoj predbožične trgovine. Danes, ko smo že ob zaključku te za trgovca sicer najživahnejše periode, moramo žal ugotoviti, da je prošla s'abo in da o nekdanji kupčijski živahnosti o nekdanjem božičnem razpoloženju sploh ne more biti niti govora.

Poleg težav, ki jih je povzročilo malemu obrtniku in trgovcu splošno obubožanje najširših konsumentskih slojev, so položaj v prav posebnih meri poostrele intervencije policijskih oblastí, ki so v tem mesecu dobile po nekod značaj pravih persekucij. Kronika ljubljanske policije je glede ovadb trgovcev in obrtnikov dosegla rekordne številke. Na miklavževu nedeljo je bilo po poročilih dnevnikov ovajenih samo v Ljubljani okoli 200, v ponedeljek, dne 17. t. m. pa nad 120 trgovcev in obrtnikov radi kršitev predpisov o zapiranju in odpiranju obratovalnic. Nočemo tu razmotrivati o utemeljenosti teh ovadb, zlasti ne o ovadbah, ki se tičejo obratovanja na praznik rojstva N. Vel. kralja, ki ni-

so o našem mnemu v mnogih primerih niti zakonsko utemeljene, vorašati na se moramo zakaj in od kod ta gonja, poostrena do brezobzirnosti prav v časih, ko je de'o. intenzivno de'o potrebno trgovcu, obrtniku in vsakemu posamezniku. Zaslužki so danes redki in piči in gospodarju je treba straine opreznosti, da se vzdrži na novjšu. Pomanjkanje čuti še težje delavčeva družina, če ni bilo med tedrom zaslužka. De'o je posebno v obrtništvu nestalno, po večini sezonsko. In če pride obrtnik do kakoga de'a zakaj bi se ga pri tem oviralo, zakaj za to kaznovalo, zlasti če s tem ne krši nikakih zakonskih predpisov? V časih, ko se beda in siromaštvo širi s tako brzino, se nam zdi tako ponašanje oblastnih organov popolnoma nepojmljivo. Islimo da nam bo v tem pritril vsak človek, pa naj si ima o trgovanju in obrtništvu še take nazore. Mesto preganjanj bi bilo pričakovati, da bodo oblastva sama vzpodbujala k delu, k ustvarjanju dobrin. Navduševanja in besedovanja je bilo že vendar dovolj in po desetih letih bi moralo v slovenskem državljanu, predvsem pa v državnih organih prodreti prepričanje, da je državi predvsem potrebno de'o vsakega posameznika. Ne odobravamo kršitev obstoječih predpisov, tudi ne bodemo zagovarjali nedovoljenih zaposlitev sotrudnikov, zahtevati pa smemo, da se gospodarja, ki ne krši zakonitih določil, pri de'ju ne ovira.

Nehvaležno in za današnjo miselnost brez dvoma odločno je de'o, ki ga vršimo, toda pomaga nam prepričanje, da moramo zmagati. To prepričanje naj bi delili tudi vsi naši prijatelji, da pride tako čimprej čas, ko bo dano tudi našemu malemu trgovcu in obrtniku, da bo mogel praznovati veliki praznik miru v sreči, veselju in pravem miru.

INDUSTRIJSKA STATISTIKA JUGOSLAVIJE.

Tajnik centrale industrijskih korporacij dr. Cvetko Gregorič priobčuje seznam industrijskih podjetij v Jugoslaviji: Srbi'ja jih ima 756, Hrvatska in Slavonija 1546, Slovenija 431, Vojvodina 751, Bosna 478, Dalmacija 269. Kakor vidimo, pride po podatkih iz tega seznama na Hrvatsko in Slavonijo več kot ena tretjina vseh industrijskih podjetij, ki jih je skupaj 4231. Hrvatska-Slavonija je razen boksitne industrije in ladjedelništva povsod na prvem mestu. Pride pa zraven še, da imajo industrijska podjetja v Hrvaški in Slavoniji povprečno večjo kapaciteto kot drugod in bi se v tem oziru razmerje moglo še drugače izraziti. Osupne nas majhno število industrijskih podjetij v Srbiji in Bosni; prva jih nima niti še enkrat toliko kot Slovenija, druga pa Slovenijo ravno doseže.

ALZAŠKO HMELJSKO POROČILO.

Strasbourg, 18. dec. 1928.

Pretekli teden je bilo tu kupljenih na deželi nad 600 hal, rekordno število iz začetka novembra. Ker se blago rado odaja, ti močni nakupi niso imeli nikakega vpliva na cene. Plačevalo se je nespremenjeno od 300 do 500 frankov za 50 kg. za izbrano lepe partije do 700 frankov. — Kakor kaže, se hoče trgovina kriti po sedanjih ugodnih cenah za pivovarniška naročila, ki se pričakujejo po praznikih. — Alzaško-lotr. statistični urad objavlja sledeče številke: Pridelek v Alzaciji-Lotaringiji 44.720 q, 22.000 q manj kot lansko leto. Povprečni pridelek na hektar 722 kg. J. Lavrič.

POLJSKA DRŽAVA KUPUJE ŽITO.

Poljska vlada se že dalj časa bavi z mislijo, da regulativno vpliva na žitno trgovino Poljske. V ta namen je vlada nakupila večje množine rži in v zadnjem času na Ogrskem 600 vagonov pšenice. Vse kaže, da se bodo nakupi žita tako dolgo nadaljevali, da bo vlada razpolagala s tolikšno množino žita, ki ji bo omogočila vplivanje na oblikovanje cen.

PODPORE ZA JUGOSLOVANSKO PLOVBO.

Nedavno se je vršila v Beogradu konferenca med tozadevnimi ministrstvi in jugoslovanskimi plovbnimi družbami, ki je ime'la za namen sklep desetletnih, torej dolgoročnih dogovorov glede državnih prispevkov družbam. Podjetjem naj se omogoči s temi prispevki obnovitev in pomnožitev njih brodovja. Kakor sedaj beremo, bodo dosegle vse državne podpore vsoto 60 milijonov dinarjev; to je zelo velik znesek, ki vsote prejšnjih let daleko prekorači. Po razdelitvenem načrtu bi dobila Jadranska Plovdba 30-5 milj. dinarjev, Dubrovniška paroplovna družba 12 milijonov, Boka v Kotoru 6 milijonov; ostanek v znesku 11-5 milj. dinarjev naj bi se razdelil med družbe daljne plovbe. Država se je obvezala, da bo označene zneske redno plačevala; nasprotno so pa prevzele družbe dolžnost, da bodo plovbo točno vršile in prav tako poštno službo. Z novo podporo dobi v razveseljivem dvigu se nahajajoča domača plovba velik priponček za še bolj razveseljiv nadaljni razvoj.

EVROPSKA KONFERENCA BANČNIH ZVEZ.

Zveza ogrskih hranilnic in bank je sklenila, da skliče evropsko konferenco bančnih zvez v svrhu ustanovitve skupne organizacije. Namen nove organizacije naj bi bil, da potem medsebojnega sporazuma rešuje mednarodne probleme, tako n. pr. standardiziranje raznih regulativov, poenotenje predpisov in racionalizacijo bančnega poslovanja.

PROTI SPEKULACIJSKIM IZGREDOM V NEW YORKU.

Senator King je naznanil, da bo predložil ameriškemu senatu predlogo, v kateri se zahteva omejitev pravice Zveznih rezervnih bank pri izposojanju denarja v spekulativne namene zasebnim bankam ali zasebnim osebnostim. Predloga ima namen, da se spekulacija na newyorški borzi omeji ter da ne pride zopet do takih spekulativnih izgredov, kol smo pisali o njih v zadnjih dneh.

Naš železniški promet v številah.

Železniška uprava objavlja statistične podatke o osebnem in blagovnem prometu na naših železnicah z veliko zakasnitvijo. Nedavno so bili objavljeni podatki o prometu v letu 1925 na spomlad bo sledila statistika za leto 1926 in v teku prihodnjega leta pa za leto 1927. Po izdani statistiki je znašalo v letu 1925 število potnikov na železnicah v naši državi 40 milijonov, ki so skupno napravili 1629 milijonov kilometrov pota. Od tega pripade na ljubljansko direkcijo 94 milijonov potnikov z 242 milijoni potniških kilometrov. Naivečje število potnikov v ljubljanski direkciji odpade na progo St. Ilj—Ljubljana—Pakec, ki je znašalo 4-1 milijonov na drugem mestu je proga Ljubljana—Jesenice z 21 milijona, nato s'edi proga Pragersko—Kotoriba z 885.000 in Zidanmost — Zaprešič s 764.000 potniki. Najmanjši pa je promet na progi Dravograd—Čeža—Prevalje, kjer znaša le 2370 potnikov. Slabejša frekvenca je zabeležila samo na dveh progah in sicer Subotica—Čikerija ter na progi Titel—Orlovat.

Po množini odpravljenih potnikov stoji v celi državi na prvem mestu zagrebška postaja z 1.382.000 potnikov na drugem mestu Beograd z 995.000 potniki in neposredno za njim na tretjem mestu Ljubljana glavni kolodvor z 973.900 potniki. Naslednja postaja je Novi Sad, ki pa ima že samo 687.000 potnikov. Radi interesantnosti navajamo v naslednjem postaje ljubljanske direkcije, ki dosegajo letno nad 100.000 potnikov:

Maribor gl. kolodvor	552.000	potnikov
Celje	394.000	>
Jesenice	219.000	>
Ljubljana gor. kolodvor	193.000	>
Čakovec	165.000	>
St. Vid - Vižmarje	161.000	>
Kranj	149.000	>
Grobelno	132.000	>
Zidani most	129.000	>
Plaj	119.000	>
Škofja Loka	118.000	>
Zaleg	115.000	>
Kamnik	109.000	>
Domžale	107.000	>
Pragersko	105.000	>
Trbovlje	103.000	>
Laško	100.000	>

Mesečno je bilo odpravljenih v ljubljanski direkciji 786.000 potnikov ali povprečno 26.200 na dan. V tem oziru nas prekaša samo zagrebška direkcija, ki pa ima za 50% večje omrežje, dočim imate subotška in beograjska direkcija manjše število potnikov. Razmerje pri dolžini vožnje pa je ravno nasprotno. Dočim pripade v beograjski direkciji na enega potnika povprečno 70 km prevoženega pota, v zagrebški 46, v subotški 29, pripade ljubljanski direkciji samo 26 km. V tem je karakteristika potniškega prometa v Sloveniji, ki je izrazit promet na kratke razdalje, kar bi moralo biti tudi osnova za določitev voznega reda. Od vseh potnikov se jih vozi v naši državi povprečno 95% v III. razredu in le 3-7% v II. razredu. Tudi pri tem je za naše razmere zelo karakteristično, da je ljubljanska direkcija globoko pod to povprečnino. Na področju ljubljanskega ravnateljstva se vozi 98-4% potnikov v III. razredu in le 1-1% v II. razredu. Ako primerjamo našo statistiko z Rumunijo, vidimo, da je tam znašal odstotek potnikov III. razreda 82-5%, dočim je v Avstrijski republiki razmerje popolnoma slično našemu.

Dober dobiček brez rizika

Razpečuje v kraljevini SHS Fran Ksav. Lečnik,
Maribor, Cankarjeva 26

dosežete s prodajo

MAGGI-jevih izdelkov za juhe.

GOSPODARSKE VESTI.

Praducanti mehkega lesa v Jugoslaviji in Rumuniji pripravljajo kartelno pogodbo.

Prva Hrvatsko-slavonska sladkorna tovarna d. d. je pravkar končala svojo kampanjo, ki je trajala tri mesece. Predelali so 942.000 stotov pese, produkcija sladkorja znaša 12 1/2 %. Poslovno leto tovarne se zaključuje z 31. marcem 1929.

Jugoslovanski Lloyd d. d., naša velika nova plovna družba, razpolaga z glavnico 1 milijon funtov ter s 26 preko-oceanskimi parniki z vsebino 215.000 brutoregisteron.

Ameriška Glanzstoff Co bo z zgradbo nove tovarne svojo produkcijsko kapaciteto podvojila.

Nov velikanski elektrotrust z glavnico 200 milijonov frankov so ustanovili v Belgiji.

Češkoslovaško petrolejske rafinerije so pričele z veliko fužijsko akcijo.

Sindikati za izvoz prašičev so imeli na Poljskem že doslej; sedaj so ustanovili še enega.

Svetovna petrolejska produkcija je po neki rotterdamski statistiki letos za 3-6 % večja kot v lanskem letu 1927 in znaša 1803 milijonov barrelov.

Španska banka hoče v zvezi s stabilizacijskimi odredbami zvišati obrestno mero od 5 na 6 %.

Harriman se v Gornji Šleziji še sedaj ni pogodil. Zadeva, ki so jo opetovano označali kot perfektno, je sedaj zopet preložena.

Daimlerjeva pogajanja z belgijsko skupino Minerva glede prevzeta paketa Daimlerjevih delnic zaenkrat niso uspela. V prevzetju so videli nekateri denacionalizacijo nemške avtomobilne industrije, drugi pa pričetek koncentracije evropske avtomobilne industrije proti ameriški konkurenci.

Nemška zveza žic v Düsseldorfu je eksportne cene zopet zvišala, pa so bile že v začetku tekočega meseca zvišane.

Mednarodnemu kartelu cevi so se pridružili sedaj tudi Angleži, Amerikanci in Poljaki. Gre za dogovore o razdelitvi eksporta na svetovnem trgu. Začasni dogovor bodo v drugem februarjskem tednu precizirali in bo veljal do 18. decembra 1929.

Javanski sladkorni pridelek iz leta 1928 je sedaj ves razprodan. Zadnje količino 300.000 ton so prodali te dni.

Švedski vžigalični trust bo izplačal ogrski vladi 1. februarja 1929 delni znesek posojila 36 milijonov dolarjev. Kot protivrednost za posojilo je dobil trust, kot smo že poročali, vžigalični monopol na Ogrskem.

Prijave za dunajski pomladanski vele-sejem, ki se bo vršil od 10. do 17. marca, se morajo vložiti do 31. decembra t. l. A že sedaj je dosti več prijav kot lani, zlasti glede avtomobilov, motorjev in glede industrije živil. Razpoložljivi prostor je že ves oddan.

Umetni dušek bodo pričeli proizvajati tudi v Gornji Šleziji in bo dotična tovarna začela poslovali že v prvi polovici bodočega leta.

Ureditve turških vojnih dolgov je turška narodna zbornica v Angori ratificirala in bo dogovor lahko stopil sedaj v veljavo. Banca Commerciale v Rimu je za eno leto podaljšala predjem rumunski vladi v znesku 12 milijonov dolarjev po 7 1/2 %.

Cene surovega železa je pustila nemška zveza surovega železa za januar nespremenjene.

Zaposlenost nemške strojne industrije je v novembru ni bila tako dobra kot v oktobru. Dočim je bila industrija skozi več mesecev zaposlena s 75 odstotki kapacitete, je šla mera sedaj nazaj na 70 odstotkov.

Premog, drva, koks, kovaški premog in oglje
»ILIRIJA«

Vilharjeva cesta (za Glavnim kol.),
Kralja Petra trg 8, Miklošičeva c. 4
Telefon št. 2820.

Občni zbor Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani.

V četrtek, dne 20. t. m. predpoldne ob 10. uri se je vršil v posvetovalnici na magistratu občni zbor Pokojninskega zavoda, na katerem se je izvolila nova uprava zavoda. Predsednik Pokojninskega zavoda g. Vekoslav Vrtovec je otvoril občni zbor s pozdravom na navzoče delegate, kojih je 62 in sicer 31 nameščencev in 31 delodajalcev. Delegati so se udeležili občnega zbora skoraj polnoštevno. Za overovatelja zapisnika imenuje predsednik g. dr. Antona Milavca in g. Adolfa Ribnikarja. Konstatira sklepčnost in sporoča, da je minister za socialno politiko razrešil dolžnosti prvega predsednika prve izvoljene uprave zavoda dvornega svetnika g. Fr. Vederjaka v p., kateremu izreka za njegovo delo pri položitvi temeljev organizacije zavoda najiskrenejšo zahvalo.

Predsednik poroča, da so se vršile volitve nove uprave, ker je prva funkcijska doba potekla: Vložena je bila samo ena lista. Pri tožbe proti volitvam ni bilo pri kompetentni instanci nobene. Zato so postale volitve že 13. novembra pravomočne.

Na dnevnem redu občnega zbora so bile volitve 12 članov načelstva in enakega števila namestnikov. Od delodajalcev so bili izvoljeni:

za prvo skupino (denarni zavodi in zavarovalnice) dr. Mirko Božič, ravnatelj Kranjske hranilnice v Ljubljani; namestnik dr. Franc Kržan, ravnatelj Ljudske posojilnice v Ljubljani;

za drugo skupino (trgovina in spedi-cija) Josip Kavcic, šef firme Rossmann in Čurn v Ljubljani; namestnik Ferdo Pintar, solastnik firme Pintar in Lenard v Mariboru;

za tretjo skupino (rudarji in kovinarji) inž. Avgust Heinrich, ravnatelj TPD v Ljubljani; namestnik g. Rihard Skubec, generalni ravnatelj TPD;

za četrto skupino (ostala industrija in obrt) dr. Ernest Rekar, industrijalec in lastnik firme Belca na Dovjem z bivališčem na Jesenicah; namestnik Fran Bo-

naš, tovarnar v Ljubljani, ter Adolf Ribnikar, podpredsednik Delniške tiskarne v Ljubljani; namestnik Anton Krejči, ravnatelj tvornice vžigalic v Rušah; za peto skupino (ostali poklici) dr. Josip Jerič, odvetnik v Ljubljani, namestnik Fr. Jerič, ravnatelj Hotelske družbe v Celju.

Od nameščencev so bili izvoljeni v načelstvo:

za prvo skupino (denarni zavodi in zavarovalnice) Peter Bergant, uradnik Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani; namestnik dr. Anton Milavec, uradnik Zadržne zveze v Ljubljani;

za drugo skupino (trgovina in spedi-cija) Evgen Lovšin, pooblaščenec firme Rude in kovine v Ljubljani; namestnik Ciril Likar, uradnik spedijske firme R. Ranzinger v Ljubljani;

za tretjo skupino (rudarji in kovinarji) dr. Makso Obersnel, pooblaščenec Kranjske industrijske družbe na Jesenicah; namestnik Franc Stepišnik, poduradnik TPD v Zagorju;

za četrto skupino (ostala industrija in obrt) Avgust Bercijer, pooblaščenec firme Kajtez v Kočevju; namestnik Gustav Pitterle, disponent firme Glanzmann in Cassner v Trzinu; in Franc Svetek, uradnik tvrdke Nova jugometalija v Ljubljani; namestnik Hubert Pelikan, knjigovodja Ljudske tiskarne v Mariboru;

za peto skupino (vsi ostali poklici) Janko Bukovec, uradnik Samostojne kmetijske stranke v Ljubljani; namestnik Dragotin Gilčvert, pisarniški ravnatelj v Mariboru.

Pri volitvah v razsodišče zavoda so bili izvoljeni: za delodajalce dr. Dermastia in dr. Novak z namestnikom dr. Fettichom in dr. Basajem, za nameščence pa dr. A. Stele in dr. Fr. Skaza z namestnikom Antonom Arkom in dr. Trilerjem. Naposled so bili izvoljeni za preglednike računskih zaključkov za delodajalce dr. Jerič z namestnikom dr. L. Lajovicem, za nameščence pa Leon Franke iz Ljubljane z namestnikom Lovrom Kuharjem iz Guštanja.

S tem je bil dnevni red izčrpan in ker se pri slučajnostih ni nihče javil, je predsednik občni zbor zaključil.

Iz predsedstvenega poročila Zbornice TOI.

(Iz poročila, ki ga je podal zbornični predsednik g. Ivan Jelačin v plenarni seji dne 5. t. m.)

(Nadaljevanje.)

Izjednačenje zakonodaje.

Delo na izjednačenju zakonodaje intenzivno napreduje posebno iz področja civilno-pravne zakonodaje. Doprinesena je že cela vrsta osnutkov, o katerih se je imela zbornica prilikoma izjaviti resortnim ministrstvom in ki čakajo na uzakonjenje. Izmed uveljavljenih zakonov pa so za naše interese posebno važni zakon o osnovanju osrednje uprave za mere in dragocene kovine, zakon o merah ter zakon o kontroli čistote zlata in srebra z dne 10. julija s pravilnikom o periodičnem pregledu in kontroli mer ter meroizkusno tarifo za žigosanje mer z dne 24. oktobra. Nadalje je važno sprejetje zakona o državljanstvu, zakona o organizaciji sodišč in zakona o organizaciji finančne stroke in službe, a za naše živinorejstvo je posebno važen zakon o živalskih boleznih z dne 26. junija. Obsežen pravilnik za izvrševanje zakona o neposrednih davkih, ki bo stopil, kakor znano, s 1. januarjem bodočega leta v veljavo in ki ga je izdalo finančno ministrstvo 29. septembra, je predmet podrobnega proučavanja. Ugotovili smo, da nalagajo ti pravilniki davkoplačevalcem v mnogem oziru velike obveznosti in utesnjujejo določbe zakona.

Ministrstvo pravde je poslalo letos zbornici v izjavo tri za gospodarstvo važne zakonske osnutke: načrt zakona o prisilni poravnavi izven stečaja, načrt stečajnega zakona in o izvršbi in zavarovanju. Glede prvega zakonskega načrta je zbornica načeloma zavzela stališče proti zopetni uvedbi te institucije, kljub temu pa je obenem tudi stavila dopolnilne predloge. Po naših informacijah je z gotovostjo računati, da se prisilna poravnava izven stečaja pri nas ne bo več obnovila.

K načrtu stečajnega zakona, ki je v bistvu kakor znano posnet po prejšnjem avstrijskem konkurznem redu, smo stavili v smisel sklepov zadnje seje izpreminjevalne predloge, ki naj bi poenostavili, pospešili in pocenili konkurzno postopanje. O načrtu zakona o izvršbi, ki je tudi v glavnem povzet po sedaj pri nas veljavnem izvršilnem redu, je zbornica izvedla obširno pismeno anketo in razpravljala o njem včeraj v odsekovih sejah. Pri tem se je odločno izjavila proti izključitvi malih kmetov od kreditne sposobnosti. V ministrstvu za kmetijstvo in vode proučuje posebna komisija nov osnutek za nas važnega zakona o izkoriščanju vodnih sil, glede katerega smo že svoječasno podali mišljenje. Za vinogradništvo, vinsko trgovino in gostilničarstvo je važno izjednačenje zakonodaje o prometu z vinom. Zbornica je že pred tremi leti stavila v tem oziru iniciativne predloge. Letos je ministrstvo za poljedelstvo in vode izdelalo načrt zakona o vinu in ga poslalo važnejšim gospodarskim korporacijam v izjavo. Ta zakonski načrt se g'ede dopustnih kletarskih manipulacij bistveno ne razlikuje od pri nas veljavnega avstrijskega vinskega zakona, vsebuje pa mnogo strožje predpise glede označbe vina v prometu ter nove določbe glede postopanja in kompetence oblasti radi prestopkov. Zbornica je po zaslišanju interesentov podala svoje mnenje in predloge, v katerih so bili upoštevani na eni strani interesi naše vinske trgovine, osobito izvoznikov, na drugi strani pa interesi naprednega kletarstva.

Pospešeno delo na izjednačenju zakonodaje v veliki meri prispeva k konsolidaciji gospodarskih prilik v državi.

Razdolženje kmetov in kmetijski krediti v Jugoslaviji.

Pred kratkim se je vršila v Narodni banki pod predsedstvom guvernerja Bajlonija konferenca predsednikov beograjskih treh zbornic s predsednikom skupščine. Razpravljali so o vprašanju razdolženja kmetov in so zlasti gospodarskim zastopnikom poročali o mnenju poljedelškega ministra; le-ta je na konferenci o slivoreji izjavil, da se mora napraviti junktim med vprašanjem razdolženja in med poljedelskim kreditnim problemom. Gospodarski zastopniki zopet so izjavili, da razdolženje kmetov potom prevzeta dolgov po državi ne more priti v poštev. Kmetje naj plačajo, kar so dolžni, a treba jim je hitro in poceni dobiti kredit. Malo bodrilna ugotovitev na tej konferenci je bila ta, da za razdolženje kmetov ne pride v poštev kot dajalka denarja ne Narodna banka, ne Poštna hranilnica in ne Državna Hipotekarna banka.

Na drugi strani sta že pred nekaj časa guverner Narodne banke in vodja Državne Hipotekarne banke javila poljedelskemu ministru, da bi mogla njihova zavoda za bodočo kreditno pre-skrbo kmečkega prebivalstva nekaj narediti, pri čemer je guverner Narodne banke opozarjal na spremembe v temeljnem zakonu njegovega zavoda, sprejete na izrednem občnem zboru 8. julija tekočega leta.

Vprašanje razdolženja, to se pravi odplačilo že obstoječih dolgov, vstane torej slejkoprej nerešeno. Najprvo seveda upniki in zasebni finančni krogi o odpisih sploh ničesar nočejo sli-

šati. To je lahko umljivo. Dalje si parlamentarne skupine same niso na jasnem, katera odstotna mera naj bi se odpisala. Slednjič so tudi cenitve glede potrebnih sredstev različne in se gibljejo med 900 milijoni ter dvema milijardama dinarjev. Izdelani so doslej trije načrti, ki so pa vsi zadeli na najhujši odpor, zlasti pri bankah.

Dobave. Delavnice državnih železnic v Mariboru sprejema do 28. decembra t. l. ponudbe glede dobave 200 komadov cevi za parno kurjavo. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.) — Dne 28. decembra t. l. se bo vršila pri Dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani ofertna licitacija glede dobave živil (riž, zdrob, fižol, testenine, leča, kava, čaj, sladkor, olje, cikorijska, mast itd.). (Pogoji so na vpogled pri omenjeni bolnici.)

ČEŠKOSLOVAŠKI IZVOZ SLADKORJA SE DVIGNE.

Od češkoslovaške sladkorne industrije izvedeno zvišanje domačih prodajnih cen ter od vlade industriji naklonjene podpore so imele že v prvih dveh mesecih nove kampanje uspeh. Iz pravkar priobčene statstike za meseca oktober in november posnamemo, da se je izvoz sladkorja bistveno dvignil, čeprav izvoz v Anglijo stalno pada. Sremljenje češkoslovaške sladkorne industrije po ohranilvi dosedanjih prodajnih trgov se kaže v prvi vrsti v več kol podvojenem sladkornem eksportu v Avstrijo in v Nemčijo. V Avstrijo so prodali v imenovanih dveh mesecih lani 173.000 met. slofov sladkorja, letos 298.000, izvoz v Nemčijo se je dvignil za 78.000 met. slofov. Izvoz v Anglijo nazaduje vsled domače angleške produkcije in vsled angleške zaščitne carine.

Trgovske in obrtniške zadeve.

V obrtno-pravnem oziru bi bilo predvsem omeniti krošnjarsko naredbo z dne 25. julija, katere določbe se ne krijejo s stališčem zbornice v tem vprašanju in proti kateri je zbornica z več vlogami morala opetovano odločno nastopiti, ne da bi mogla doslej doseči dopolnitve navedbe v zmislu svojih zahtev. Da se onemogočijo pogoste zlorabe na škodo poslovanja solidnih tvrdk je ministrstvo trgovine in industrije izdalo dne 27. julija naredbo o legitimiranju trgovcev, industrijcev in obrtnikov ter trgovskih potnikov, ki nabirajo naročila. S tem so bile uvedene enotne legitimacije v zmislu tozadevnih določb mednarodne ženevske konvencije, sklenjenih trgovinskih pogodb in odredb § 59. obrtnega reda. Zbornica je na podlagi tega izdala do 1. decembra za obrate na svojem področju 567 legitimacij.

Na velik odpor in kritiko so natele izvršilne naredbe velikih županov obeh oblasti glede odpiranja in zapiranja trgovinskih in obrtnih obratov, ki so bile izdane dne 8. julija za ljubljansko in 31. julija za mariborsko oblast. Na proteste strokovnih organizacij iz vseh krajev države se je končno čutilo ministrstvo trgovine samo primorano spremeniti prvotno okvirno naredbo. Te izpjembe so stopile 20. julija v veljavo. Obenem je ministrstvo izdalo velikim županom navodila glede revizije prvotnih izvršilnih naredb. Upoštevajoč utemeljene prigovore so velika županstva pričela nabirati gradivo za izpopolnitev prvotnih naredb. Zbornica jim je ob tej priliki predložila vse prejete predloge, obenem pa intervenirala pri ministrstvu trgovine in industrije in ministru za socialno politiko v svrhu izpjembe okvirne navedbe glede poslovanja trgovskih obratov ob nedeljah.

Položaj nadrobne trgovine, kakor tudi veletrgovine v zborničnem okolišču postaja vsled nadštevilnosti obratov vedno težavnejši. To se tudi jasno vidi iz statistike gibanja trgovskih obratov v preteklih treh kvartalnih letošnjega leta, ki izkazuje sledeče rezultate:

Cetrletje:	Prjave:	Odjave:	Prirastek
I.	336	305	+ 31
II.	323	455	- 132
III.	402	258	+ 144

skupaj torej 1061 1018 43

V celotnem ne znaša torej prirastek trgovstvu niti pol odstotka, kar dovolj jasno kaže težaven položaj snovanja novih podjetij. Število trgovskih obratov v ljubljanski oblasti na veliko kakor tudi na drobno je pri sedanjih zmanjšani kupni sili in v težki konkurenčni borbi z združnimi podjetji prekomerno in vsled tega interesenti odjavljajo obrate posebno v sejmarstvu, galanterijski in manufakturni stroki.

Da bi se naše hmeljarstvo in izvoz hmelja, ki je za Slovenijo izredne važnosti, mogel čimbolj osamosvojiti od inozemske odvisnosti, je zbornica posredovala pri ministrstvu za poljedelstvo in pri mariborskem oblastnem odboru, da se ustanovi novi zavod za preizkuševanje in bonitiranje hmelja. V letošnjem oblastnem proračunu naš predlog ni bil usvojen.

Na inicijativo velikega župana in z ozirom na razne prigovore je ljubljanski mestni magistrat priredil anketo za ureditev cen kruha in mesa. Anketa, pri kateri je sodelovala zbornica po svojih zastopnikih, je ugotovila potom kontrolne peke in klanja, da obrtništvo in trgovstvo v kalkulacijah pri teh najvažnejših življenjskih potrebščinah nikakor ne presega dopustnega dobička in da je za uspešno pobijanje draginje potrebno predvsem znižati nekatere javne dajatve, ki danes prekomerno bremenijo obrt in trgovino.

Razmeroma mnogo ugodnejši je razvoj obrtniških obratov, ki izkazuje sledeče kretanje:

Cetrletje:	Prjave:	Odjave:	Prirastek
I.	698	351	+ 347
II.	720	345	+ 375
III.	611	300	+ 311

skupno torej 2024 996 + 1028

Prirastek znaša torej 4,5% od sedanjega stanja. Med produkcijskimi obrti beležimo posebno mnogo strojnega pletenja (nad 40 obratov) in z ozirom na povečano stavbeno delavnost tudi obratov za izdelavo gradbenega materiala.

Vprašanje javnih dobav še vedno ni povoljno urejeno. Neprilike, ki nastajajo interesentom pri sedanjem načinu oddaje, posebno pa radi zavlačevanja izplačil, so bile zbornici opetovano povod, da je intervenirala pri merodajnih oblastih.

(Nadaljevanje sledi.)

TEČAJNI DVIG NEWYORŠKIH EFEKTOV.

Po letnem poročilu newyorške Stock Exchange znaša tečajna vrednost prodanih in kupljenih efektov več kot 100 milijard dolarjev. Od začetka leta se je pomnožila za 15 milijard dolarjev, od teh samo v novembru 3,700.000. Dvig vrednosti je deloma posledica dviganja efektnih tečajev, deloma pa posledica pripustitve novih vrednostnih listin v efektno trgovino. Največja emisija, ki je bila letos pripuščena v trgovino, so bila angleška državna posojila v vrednosti 12 milijard dolarjev.

Ljubljanska borza.

Tečaj 21. decembra 1928.	Povpr. ševanje Din	Ponudbo Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22 845
Berlin 1 M	13 535	13 565
Bruselj 1 belga	—	7 911
Budimpešta 1 pengő	—	9 905
Curih 100 fr.	1094 10	1097 10
Dunaj 1 šilling	7 9915	8 215
London 1 funt	275 51	276 31
Newyork 1 dolar	56 58	56 78
Pariz 100 fr.	221 46	223 46
Praga 100 kron	167 98	168 78
Trst 100 lir	—	297 77

Les: Smreka — jelka: hlodi I., II., monte 250—300; brzojavni drogovci 240—260; bordonali merkantilni 300—320; trami merkantilni 250—300; škorete, konične od 16 cm naprej 560—600; škorete, paralelne, od 16 cm naprej 630—680; škorete, podmerne, od 15 cm 490—540; deske — plohi, kon., od 16 cm naprej 500—550; plohi, par., od 16 cm naprej 550—600 Din. Bukev: deske — plohi, naravni, neobrobjeni 490—520; plohi, naravni, ostrirobi 750—1000; plohi, parjeni, ostrirobi 600—900; plohi, parjeni, ostrirobi 1000—1250; testoni 500—530, tavolete 1100—1200 Din. Hrast: hlodi I., II. 500 do 700; bordonali 1200—1400; deske — plohi, neobrobjeni boules 1300—1500; plohi, neobrobjeni merkantilni 1000—1100; plohi, ostrirobi (podnice) 1200—1300; frizi 950 do 1150 Din. Drva: bukova 19—21; hrastova 17 do 19 Din. Zelezniki prago: 260 m, 14x24, hrastovi 50—55 Din. Ogije: bukovo za 100 kg 85—90 Din.

Zito: Pšenica: bačka nova: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slovenska postaja, plačilo v 30 dneh, promptna dobava 285 do 287 50; bačka nova: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slovenska postaja, dobava v decembru, plačilo v 30 dneh 290—292 50; bačka nova: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slovenska postaja, dobava v januarju, plačilo v 30 dneh 285—300 Din; bačka nova: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slovenska postaja, dobava v februarju, plačilo v 30 dneh 805—807 50 Din; bačka nova: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slovenska postaja, dobava v marcu, plačilo v 30 dneh 810—812 50 Din; bačka nova: 80 kg, 2% prim., slovenska postaja, dobava v aprilu, plačilo v 30 dneh 815—817 50 Din; bačka nova: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slovenska postaja, dobava v maju, plačilo v 30 dneh 820—822 50 dinarjev. — Koruza: ameriška plata koruza: promptna dobava, zacarinjeno Ljubljana 315 50—320 Din. Ječmen: bački: nov, 71 kg, rešetan promptna dobava, plačilo po prejemu blaga 315 50—320. Oves: bački ali slavonski, rešetan, nov, zdrav, promptna dobava 295—300 Din. Rž: 72 kg, zdrava, rešetana, mlevska voznina 295—297 50 Din. Moka: pšenična Og: nova, fco Ljubljana, pri odjemu celaga vagona plačljivo po prejemu blaga 430—435 Din.

Tendence: les: neizpremenjena; deželni pridelki: neizpremenjena.

Zaključek: les: 8 vagonov; deželni pridelki: — vagonov; drugo: — vagonov.

Vsled božičnih praznikov borza ne posluje v soboto, dne 22. in ponedeljek, dne 23. t. m. Prihodnji sestanek se vrši v četrtek, dne 27. t. m.

Iz naših organizacij.

Obratovanje v trgovinah v nedeljo pred Božičem. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani obvešča, da smejo biti trgovski obrati v ljubljanski in mariborski oblasti v nedeljo pred Božičem, dne 23. decembra t. l. v zmislu rešenja ministrstva trgovine in industrije odprti do 13. ure.

Merkurjev ples. Senzacija vsake plesne sežije je bila in ostane prireditelj tradicionalnega Merkurjevega plesa. Vrš se ta ples tudi to sežijo in sicer v soboto, dne 19. januarja 1929 v veliki dvorani hotela »Union«. Prireditveni odbor je s predpripravi neumorno na delu, tako da bodo udeleženci prav prijetno presenečeni. Opozorjamo na prireditev že sedaj.

Industrija.

Evropska produkcija cinka za 7% manjša. V Frankfurtu so se sešli nemški producenti cinka in so se načelno izjavili za pristop k mednarodnemu sindikatu, ki ga bodo ustanovili v Bruslju. So še nekatere težave, ki pa niso nepremosljive in ni dvoma, da bo kartel uslanovljen. Dalje so se nemški producenti zedinili s pogojem, da bodo soglašali tudi drugi v Bruslju zbrani delegati, na to, da se od 1. januarja dalje produkcija zniža za 7 odstotkov, zaenkrat za dobo treh mesecev. Ameriški in mehikanski producenti so se obvezali, da bodo v teh mesecih uslavili vsak izvoz v Evropo. Torej je uslanovitev evropskega cinkovega kartela samo še vprašanje par dni; govorijo tudi o pristopu Amerike itd.

Fuzija v angleški jekleni industriji. Koncern Armstrong-Vickers se je združil s tvrdko Camell Laird and Co. v nov koncern, zaenkrat z nominalno glavnico 100 milijonov funtov. Ime koncernu bo English Steel Corporation. Koncern Armstrong-Vickers je nastal iz spojitve oborožitvene industrije starih dveh koncernov Vickers in Armstrong. Smo o teh dveh družbah že parkrat pisali.

PORABA BOLGARSKEGA STABILIZACIJSKEGA POSOJILA.

Holandske in češkoslovaške banke, ki so emitirale bolgarsko stabilizacijsko posojilo, so nakazale 29. novembra bolgarski državni blagajni 571.000 funtov kot prvo iranšo, prav tako 20% Angleška banka. V začetku letočnega meseca je prišlo še 13 milijonov dolarjev od ameriške Zvezne rezervne banke. Ta sredstva bodo dobila z dovoljenjem Zveze narodov med drugim sledečo porabo: 250 milijonov levov dobi Narodna banka kot odplačilo na državni dolg, 258 milijonov je določenih za razne fondе, 640 milijonov bodo porabili za zboljšanje železniškega omrežja, 31 1/2 mil. je določenih za pristaniška dela. Agrikulturni banki bodo dali 336 mil. levov v svrhu razdolženja kmečkega prebivalstva, ki je zašlo v slisko vsled oduških hipotekarnih dolgov.

CINK.

Na drugem mestu govorimo o mednarodnem kartelu cinka. Zraven bodo sledeče dežele: Nemčija, Belgija, Holandska, Francija, Vel. Britanija, Poljska, Italija, Avstrija in Kanada. Pisali smo tudi, da bosta Amerika in Mehika podpirali eventualno produkcijsko omejitev v Evropi z ustavitvijo izvoza. Sindikat je sklenjen zaenkrat za dobo 6 mesecev in ga bodo od časa do časa zopet za 6 mesecev podaljšali. Svetovna produkcija cinka je znašala v zadnjih dveh letih v glavnih produkcijskih deželah sledeče število ton (te tone so nekaj več kot naše tone po 1000 kg):

	Leto 1927
U. S. A.	613.548
Belgija	222.686
Francija	91.105
Nemčija	92.706
Gornja Šlezija	143.112
Velika Britanija	46.893
Svetovna produkcija	1.465.070
	Jan.—okt.—1928
U. S. A.	518.744
Belgija	189.468
Francija	97.907
Nemčija	89.030
Gornja Šlezija	131.687
Velika Britanija	47.457
Svetovna produkcija	1.294.484

Številke nam pravijo, da bo letošnja produkcija večja kot je bila lanska. Zato toliko prizadevanja za tvorbo kartela.

RAZNO.

Zatski hmelj. Živahno prodajanje in nakupovanje v Zatu in v okolici se je nadaljevalo tudi v preteklem tednu in je prišlo vsak dan do prometa od 100 do 200 stotov. Srednje vrste so se zopet dražje prodajale in sicer za dobrih 100 Kč, in je 18. decembra žatski hmelj takole notiral: Izbrani hmelj 1800 do 1850, prima 1750 do 1800, dobra srednja vrsta 1600 do 1700, srednja 1550 do 1600 Kč pro 50 kg ekskluz. 2% prometnega davka. Vsled dobre prodaje v decembru so se zaloge na deželi znižale na ca 20.000 stotov. V javni lopi za signiranje v Zatu so do 18. decembra signirali vsega skupaj 34.334 bal ali 79.060 stotov po 50 kg brutto, in sicer je mišljen pri tem letošnji pridelek.

Prenočevanje turistov avtomobilistov s tranzitno vizo. Turistom avtomobilistom je dovoljeno, tudi če imajo samo tranzitno vizo, prenočevati pri tranzitiranju naše države po hotelih, penzionih itd. in jim za to ni treba še kaknega posebnega dovoljenja. To bi morali vedeti predvsem policijski organi, da ne bi po nepotrebnem izganjali ljudi, ki se vozijo mimo naših letovišč in hočejo tam tudi prenočiti.

Nafta pri Sisku. Veleindustrijec Teslić je bil pri kralju v avdijenci. Časnikarjem je oporekal politično plat avdicence in je izjavil sledeče: »Poročal sem kralju o mojih novih odkritjih plina in nafte pri Sisku. Plin smo začeli že izrabljati in sicer za razsvetljavo, kurjavo in obratovanje in nam ni treba v naši tovarni porabljati ne premoga in ne žamanja itd. Pod plini se nahaja po mnenju strokovnjakov nafta in sicer v globini 500 do 600 metrov. Izvedenci trdijo, da so množine nafte pod plini ogromne, večje kot v Bakuju. To se bo dalo natančno ugotoviti šele v treh do štirih mesecih. Tedaj vas bom povabil, da si najdišče ogledate.« — Če se bo vest obistnila, smo mi v gospodarskem oziru ogromno pridobili.

Izseljevanje iz naše države. Iz naše države se je v mesecu septembru t. l. po statistiki izseljeniškega komisarijata v Zagrebu izselilo v prekomorske kraje 2083 oseb, t. j. 724 manj kot v septembru prošlega leta. V času od 1. januarja do konca septembra t. l. se je v celoti izselilo 16.472 oseb, t. j. za 79 manj kot v istem razdobju prošlega leta. Iz Slovenije se je v tem času izselilo 283 oseb.

Iz gramofonske trgovine. Največji koncern gramofonskih plošč sveta, ameriški Victor Talking Machine, se je fuzioniral z znano družbo Radio Corporation. Radio Corporation bo obdržala vse svoje domače oddelke glede radio-zabave itd., prepustila bo pa transatlantski brezžični promet posebni družbi, ki jo bodo še ustanovili. S fuzijo nastane družba, koje vključena vrednost znaša 116 milijonov dolarjev, a tržna vrednost 560 milijonov dolarjev. Njen delokrog bo obsegal radio, kino, gramofone, gramofonske plošče in izdelovanje radio-aparatov. Pri nas bi bila že družba s 560 milijoni dinarjev nekaj posebnega, tu je pa 560 milijonov dolarjev.

Kmetijski koledar za l. 1929. Delegacija proizvajalcev čilskega solitra v Beogradu je za l. 1929 izdala strokovni-kmetijski koledar, ki nudi razen navadne koledarske vsebine še dvajset strokovnih člankov. Pisan je deloma v cirilici, največ pa v latinici in tudi v slovenskem jeziku. Spisi obravnavajo obdelovanje zemlje, gnojenje z umetnimi gnojili, posebno s čilskim solitrom, gnojilne poskuse v različnih oblikah in mnogo drugega gradiva. Sploh je v tem malem zvezku ubranega toliko poučnega, da si bo vsak kmet, ki bo upošteval tukajšnja navodila lahko znatno izboljšal svoje gospodarstvo. Ob koncu ima tudi nekaj praznih strani za beležke. Ta »Kmetijski koledar«, ki je izšel v 15.000 izvodih, se določilje brezplačno vsakemu, ki se obrne pismenim potom na Poddelegacijo proizvajalcev čilskega solitra v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1/II. Poudariti je, da se navedena Delegacija ne bavi z nikako trgovino z umetnimi gnojili, ampak samo s strokovno propagando za zvišanje kmetijske produkcije v državi in hoče s strokovno literaturo čim širši krog kmetovalcev poučiti o umnem kmetovanju.

Ivan Hribar:

Moji spomini.

Leta 1913. je pa dr. Tavčar proti meni jel postajati nenadoma prijaznejši. Zapletal me je v razgovore zasebne naravi in spremljal me je včasih od kake seje na poti proti domu. Nekoč mi je prišel s predlogom, da praznujemo tega leta svoja godova skupaj. Še parkrat se je povrnil k tej misli. — Dne 16. decembra 1913. zapisal sem o stvari tele vrstice v knjigo svojih spominov:

»Letos me je dr. Tavčar večkrat vabil, naj o njegovem godu pridem na Visoko, češ, da bova svoja godova praznovala skupaj.

Ko sem ga med počitnicami obiskal z Ivanom Pribilom, na Slatini, kamor sem prišel po opravkih, povabil je še tega na godovanje.

Nekaj dni pred koncem avgusta poslal mi je v Cerklje pismo povabilo, naj pridem v nedeljo 31. avgusta gotovo na godovanje. Odzval sem se povabilu in v Skofji Loki je na avtomobil k meni prišel Pribil.

Po obedu sedli smo k črni kavi okoli mize na dvorišču. Navzoča sta bila poleg nas treh še nadučitelj Lovro Perko in nek posestnik iz Poljan, česar imena se pa ne spominjam. Tu mi je jel dr. Tavčar pripovedovati, da je zato želel godovati z mano skupaj, da me pregovori, naj se zopet dejansko začnem udeleževati javnega političnega delovanja. Odvrnil sem mu, da tega ne storim, ker vidim, da sem od takrat, ko sem stopil v politično zatišje, veliko bolj zdrav in bolj zadovoljen.

Se ko sva bila s Pribilom odhajala, priporočal mi je dr. Tavčar, naj ga ubogam in pri prihodnjih volitvah kandidujem v deželni zbor.

Pribil mi je po poti prigovarjal, naj dr. Tavčarja ubogam, češ, on je vseskozi poštenjak in zvest prijatelj.

Po kratkem zasedanju deželnega zbora prišlo so nove volitve. Ko se je v izvrševalnem odboru govorilo o kandidatih, nasvetoval je njega načelnik doktor Tavčar, naj se imenuje mene za kandidata v Trgovsko-obrtni zbornici. Ta predlog je bil sprejet z vsemi glasovi. Ker sem pa jaz izjavil, da se ne morem odločiti, prepustilo se mi je, naj svojo odločbo naznanim predsedniku, ki je predno smo se razšli, še vnovič konstatoval, da sem kandidat za Trgovsko-obrtno zbornico jaz in da se bo o kakem drugem kandidatu še le posvetovalo, ko bi jaz odklonil. Ko sva šla od seje domov, prigovarjal mi je dr. Tavčar, naj kandidaturo sprejemem in se kmalu odločim.

Začel sem stvari razmišljati. Med razlogi proti kandidaturi zbirala se je čedalje večje število. Kandidaturo sprejeti pomeni, da se moraš s Tavčarjem, s katerim sva skupno vodila politično delovanje, s katerim sva varovala našo stranko skupno usklajevati tudi še zlasti ta dela, ki jih ostaneva skupaj v političnem delu.

Tisto, kar mi je bilo v Ljubljano koncertovat, je bilo, da se ideva iz Belega grada. Povabil sem me na večer, na katerem sta mi bila v gostih tudi dr. Tavčar s prigrizki. Po obedu poveal sem, da se ne bom sprejel ponudbe, ni kandidatur in ne bom delal da ovesti o tem predsednika Kneza.

Če ne bi na stvar ničesar več mislil, kajti prepričan sem bil, da je vse v redu, kakor je bilo v izvrševalnem odboru dogovorjeno.

Dne 16. decembra, ko je bilo zbrano, da sem na Duražu v dravnem električnem sveču pa naenkrat slišal predsednika Ivana Kneza klub narodnaprednih svetnikov Trgovsko-obrtno zbornice. V klubu moje kandidature niti ne omenil, pač pa naznanil, da je svojo kandidaturu prijavil inž. Milan pl. Šuklje.

Ta kandidatura je bila sprejeta in navzočih osem svetnikov moralo se je zavzati, da pod vsako okolnost pri njej vztrajajo. Objavo jim je odzvel zborniški tajnik dr. Viktor Murnik.

Čez nekaj dni, ko sem se 15. decembra v Ljubljano vrnil, je dr. Tavčar dejal, da se je ko da mu to ni všeč in je slišal za snoči sejo izvrševalnega odbora. V tej seji sodelovalo se je s 4 glasovi proti dr. Kraljevemu gazu. Navzočih je bilo šest članov — da se ima predsedniku Knezu pisati, naj za danes popoldne skliče klubovo sejo trgovsko-obrtno zbornice ter vzame na znanje, da izvrševalni odbor ne odobrava Šukljeve kandidature. Pismo, katero je podpisal doktor Tavčar, poslalo se je Knezu takoj.

Ko pa dopoldne Kneza obiščem, naznani mi, da seje ni sklical, češ, da se ob petih popoldne lahko snidemo na posvetovanje v županovi sobi. Tudi mi pove, da mu dr. Tavčar moje kandidature ni naznanil, da on torej zanj vedel ni. Izda se pa, da se je v sobotni klubovi seji o njej govorilo ter opozarja, da je zato nesprijetljiva, ker so proti njej Nemci in ker se je tudi vlada zanj zanimala. On pravi, da raje odstopi, ko da bi privolil v spremembo sobotnega klubovega sklepa.

Popoldne dr. Tavčarja ni bilo v pisarno. Očividno

se je izognil, da bi se mu ne bilo potreba zagovarjati zaradi svojega postopanja.

Ta pa je ob pol petih Viktor Rohrmann ravno tako po dogovoru s Knezom in po vsej verjetnosti tudi v sporazumu z dr. Tavčarjem — sklical v posvetovanje vse svetnike Trgovsko-obrtno zbornice izveniši — mene. Na tem posvetovanju se je kljubu sklepu izvrševalnega odbora sklenilo vzdržati kandidature Šukljeve, ki je bil potem tudi res izvoljen. — Kdo se je potem po prvem zasedanju deželnega zbora izrazil o tem poslancu dr. Triller v navzočnosti dr. Tavčarjevi, ne da bi mu bil leta ugovarjal, naj zapade pozabljenju.

Ne more se mi zameriti, da sem po vsem tem dobil vtis, da je vsa stvar bila namenoma zato uprizorjena, da me v javnosti osmešijo in osramotijo. Saj protivljenje Nemcev in »zanikanje« vlade pri mojih slovenske politične smeri vendar ne more prihajati resno v poštev. Ne vem, če se je kaka stranka svojemu zvestemu pristašu, večletnemu poštivalnemu borcu in dosti dolgo dobo voditelju, že kedaj kje tako odmenila kakor narodnapredna stranka meni.

NAZNANILO.

Te dni izidejo

Ivan Hribarjevi spomini,

katero smo priobčevali v našem listu, v petih knjigah, ki bo obsegala okoli 550 strani velike osmerke. Izšel bo pa obnem tudi II. del spominov istega pisatelja pod naslovom »Osvojevalna doba«. Ta del je v tisku skoro že gotov. Obe knjici bosta v platno vezani in se predzračno na naročnino v naši upravi že sedaj sprejemajo. Ceno knjigama naznamo v nekaj dneh. Za danes le opozarjamo, da bo drugi del silno zanimiv in da bo obsegal po priliki tudi kakih 550 strani. Evo njegovega obsega:

- I. Po balkanski vojni.
- II. V Berlinu.
- III. V Petrogradu.
- IV. V Moskvi.
- V. Na poti v Sofijo.
- VI. Pri Gelovu in Pašicem.
- VII. Pri Hartvigu. — Na poti za Pašicem.
- VIII. Vnovič v Petrogradu.
- IX. V Parizu.
- X. Po sarajevskem atentatu.
- XI. Vojna napoved.
- XII. V policijskem zaporu.
- XIII. V preiskovalnem zaporu.
- XIV. Vnovič v policijskem zaporu.
- XV. V prognanstvu v Ahtenau-I. — Pričevanje v pravici proti dr. Kramarju.
- XVI. Pred vrtni sveče ožje domovino.
- XVII. Zmet v Ljubljani. — Pripravljala dela za bližajočo se veliko dogozo. — Narodni svet in Narodno veče.
- XVIII. Proslavitev odcepitve od Avstro-Ogrske in zedinjenje s Hrabi in Hrvati v eno državo. — Revolucionarna ustanovitve Narodne vlade.
- XIX. Na poti v Zenevo. — Sestanek s Pašicem v Rimu. — Čez Brindisi in Krf v Dubrovnik in odhod preko Hercegovine in Bosne v Beograd.
- XX. Državnopravni čin ujedinitelja. — Kako smo do njega dospeli. — Moji razgovori s Pašicem o uradni skupne države.
- XXI. V Belem gradu. — Sestavljanje vlade in celotne za Pariz. — Načrt za privlečenje Belarije. — Moje imenovanje za poslanika in polnomočnega ministra v Pragi.
- XXII. Zopetno potovanje v Beograd. — Odklonitev časti in dolžnosti glavnega delegata pri mirovni pogodbi v Parizu. — Poslanik in polnomočni minister v Pragi.
- XXIII. Konopišče. — Nadvojvoda Fran Ferdinand d'Este. — Srbski avtorski arhiv. — Kralj Aleksander Obrenović.
- XXIV. Koroška in Rapallo — dve naši nacionalni katastrofi. — Kdo ju je zakrivil.
- XXV. Opazovanje iz Prage, kako se razvijajo dogodki v domovini. Odlučba vrniti se vanjo.
- XXVI. Pokrajinski namestnik v Ljubljani.
- XXVII. Dostop.

- KNJIGOVEZNICA -**K. T. D.****LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6****II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:**

SALDA-KONTE

STRACE

JOURNALE

SOLSKE

ZVEZKE-MAPE

ODJEMALNE

KNJIZICE

RISALNE

BLOKE

I. T. D.

Nevoletna voštila in
insertere sprejema
uprava
„Trgovskega lista“ do
sobote 29. t. m. opold.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo**Liubliana, Prešernova ulica štev. 50 (v lastnem poslopiu)****Brzjavke: Kredit Ljubliana :- :- Telefon štev.: 2040, 2457, 2548; interurban: 2706, 2806****Peterson International Banking Code**

Prejemanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd.

Prva žebliarska in železoohrtna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebliarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnart 2.

Žebli za normalne in ozkotirne

železnice.

Žebli za ladje, črni ali po-

cinkani.

Žebli za zgradbe, les itd.

Žebli za čevlje.

Spojke za odre in prage.

Spojke za ladje in splave.

Železne brane.

Zobje za brane.

Ključke za podobe, zid, cevi,

žlebove itd.

Vijaki z maticami.

Podložne pločice.

Maticice.

Zakovice za tenderje, kotla,

mostove, sode, pločevino,

kolesa itd.

Vijačni čepi.

Verige.

Izdeluje lahke transmisije, popravlja strokovnjaško gospodarske stroje in opreme za vodne žage in mline.

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in risbah najceneje.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

Prodaja se samo na debelo trgovcem.

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek **Tovarna motvoza in vrvarna d. d.**
Svoji k svojim! **GROSUPLJE pri LJUBLJANI**

TRAJNO koristno darilo
je samo

'GRITZNER' in 'ACLER'
šivalni stroj, ter pisalni stroj
'URANIA'.

Znižane cene, najlepše opreme edino le
pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika, ob vodi. Telef. št. 2913.

Zastopnik - prečan

več let v Beogradu, zelo dobro poznan na
beogradskem in srbskem trgu, išče mesta.

Ponudbe na poštni predal 153 BEOGRAD.

R. RANZINGER, LJUBLJANA

Telefon 2060 (RAJKO RANZINGER) Telefon 2060

Špedicijsko podjetje, skladišče, carin-
sko posredništvo, prevažanje pohištva

KUVERTA

Tvornica kuvert in
konfekcija papirja
LJUBLJANA

Vožarski pot št. 1

- DRUŽBA Z O. Z. - Karlovska cesta št. 2

H. SUTTNER

Ure, zlatnine in
srebrnine

Lastna
protokolirana
tovarna v Švici

Tovarniška zaloga in prodaja krtač, raznega ščelarskega in
vrvarskega blaga, spage, gamaš, čevljev, drele, pismenega
papirja, zimske trikotaže, vezal, mila, sesal za otroke,
kreme za čevlje

M. TERŠAN, LJUBLJANA

Kongresni trg 14

VINOCE

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega vina.

Tehnično in higijenično
najmoderneje ureje-
na kisarna v Ju-
goslaviji.

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1929,
ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je
najstarejši slovenski kme-
tijski koledar, koji je bil
že od naših pradedov naj-
bolj vpoštevani in je še

danes najbolj obražan.
Letošnja obširna izdaja se odli-
kuje po bogati vsebini in slikah.

»VELIKA PRATIKA« je naj-
boljši in najcenejši družinski
koledar.

Dobi se v vseh trgovinah
po Sloveniji in stane 5 Din.
Kjer bi je ne bilo dobiti, naj
se naroči po dopisnici pri:

J. Blasnik nasl.

tiskarna in litografski zavod
LJUBLJANA, Brej št. 12

Hotel „Mariborski dvor“

A. OSET, MARIBOR
Auto-garaje. Kopalnice.
Moderne sobe. Klubove sobe.
Telefon 302

L. Mikuš, Ljubljana
Mestni trg 15
DEŽNIKI! DEŽNIKI!

Velet trgovina

kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudniške vode

Točna in solidna
posrežba!

Zahtevajte ceniki

Dobro službo

in lepo eksistenco nudi
vsakomur naš pletilni stroj
z aparatom za vzorčno
pletanje, in popolnim brez-
plačnim poukom, ki ga
dobite edino le pri tvrdki

F. KOS

Ljubljana, Židovska ul. 5.

MIRTNE vence in šopke
za poroke najnovejših
oblik, božične prtičke
(rutice), umetne cvetlice
in peresa, nagrobne
vence l. t. d. nudi po
konkurenčnih cenah

Cvetličarna Podčetrtek

Lastnik:

RADO PREGRAD.

Specijalizeta:

Mirtni venci in šopki.

VELETRGOVINA

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko
blago

raznoverstno žganje,
moko in deželne pri-
delke. - Raznoverstno

RUDNINSKO VODO

Lastna pražarna za
kavo in mlin za dišave
z električnim obratom.

Ceniki

na razpolago!

Gospodarska Zveza

v Ljubljani

priporoča

deželne pridelke, žita, mlevske izdelke, krmila,
gnojila, poljedelske stroje in orodja, cement,
premog, špecerijsko in kolonijalno blago, rudni-
ske vode. Zastopstvo za prodajo kisove kisline.

CENIKI NA RAZPOLAGO.

Goiseri, smuži in
športni čevlji se
izdelujejo pri

ZALOKAR

Gospodarska 8.

TRGOVSKI LIST

se priporoča za
oglašanje inseratov!

Drva

bukove in hrastove odpadke od
parketov, dostavlja po nizki ceni
na dom parna žaga

V. Scagnetti, v Ljubljani
za gorenjskim kolodvorom.

LJUBLJANA - GREGORČIČEVA ULICA 23 - TEL. 2552

TISKARNA MERKUR

TRG.-IND.
D. D.

SE PRIPOROČA
ZA TISK VSAKOVRSNIH
TISKOVIN ZA TRGOVE, OBRT-
NIKE, INDUSTRIJE IN URADE.
LASTNA KNJIGOVEZNICA.

Kvalitativno najboljša

nogavice volnene in flori, rokavice, triko perilo,
veste, puloverje za dame, gospode in otroke, žepne robce,
naramnice, kape, ovratnike, srajce, razne čipre in
vezenine, kompletne potrebščine za šivilje, krojače,
čevljarje in tapetnike edino le pri

JOS. PETELINC, Ljubljana, blizu Prešernovega
spomenika ob vodi.

Na veliko!

Telefon 2913.

Na malo!

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

USTANOVljena 1900.

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

USTANOVljena 1900.

Delniška glavnica:
Din 50,000.000.—

PODRUŽNICE:
Brezice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto,
Pluj, Rakov, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Šibenik, Trst.

Brzojavni naslov:
Banka Ljubljana.

Skupne rezerve ca:
Din 10,000.000.—

Se priporoča za vse bančne posle.

Tel. št. 2561, 2413,
2502, 2503.